

Ministerstwo Sprawiedliwości

Biuro Komunikacji i Promocji
Wydział prasowy

Warszawa, 15 listopada 2024 r.

Tekst przemówienia Ministra Sprawiedliwości podczas Krajowego Zjazdu Radców Prawnych

Z ogromnym uznaniem dziękuję za zaproszenie na ten prestiżowy zjazd. W pierwszej kolejności pragnę serdecznie pogratulować Panu Prezesowi Włodzimierzowi Chróścikowi wyboru na tę zaszczytną funkcję. Wynik wyborów jasno potwierdza ogromne zaufanie i znaczenie, jakie Pan Prezes wnosi w budowanie pozycji samorządu radców prawnych w Polsce. Raz jeszcze gratuluję i życzę powodzenia w realizacji misji na rzecz naszej społeczności.

Miniony rok był dla naszego kraju przełomowy. Wydarzenia z 15 października i 13 grudnia 2023 roku, kiedy to miałem zaszczyt objąć funkcję ministra sprawiedliwości, stały się punktem zwrotnym po ośmiu latach naruszeń zasad praworządności. To Państwa samorząd – konsekwentnie broniący konstytucji, praw człowieka i wartości europejskich – był w tym czasie ostoją niezłomnych standardów. Przypomnijmy sobie Kongresy Prawników Polskich, niezliczone uchwały, stanowiska i działania wspierające osoby pokrzywdzone czy represjonowanych sędziów. Jestem przekonany, że ta historia umacnia tożsamość naszego samorządu i wyznacza kierunek na przyszłość.

Przyszłość ta zbiega się z objęciem przez Polskę prezydencji w Unii Europejskiej 1 stycznia 2025 roku. Jednym z kluczowych priorytetów, które zaproponowaliśmy, jest refleksja nad rolą społeczeństwa obywatelskiego, radców prawnych, adwokatów i środowisk akademickich w obronie praworządności. Planujemy szeroką, międzynarodową konferencję poświęconą tej tematyce, która odbędzie się 24–25 kwietnia 2025 roku. Wierzę, że Państwa samorząd będzie integralną częścią tych obrad.

Nie możemy również zapominać o ważnych inicjatywach na szczeblu Rady Europy, takich jak prace nad Konwencją o Statusie Prawnika. To dokument kluczowy dla ochrony niezależności zawodów prawniczych, tajemnicy radcowskiej oraz wolności wykonywania zawodu bez obaw przed represjami. Liczę na Państwa zaangażowanie w promowanie tych wartości i przyspieszenie prac nad przyjęciem konwencji. W ciągu ostatniego roku zrealizowaliśmy pierwsze podwyżki stawek urzędowych, które weszły w życie 5 czerwca. Choć był to krok zaplanowany jeszcze przez poprzedni rząd, mój zespół dołożył wszelkich starań, aby zmiany zostały skutecznie wdrożone. Jednocześnie, we współpracy z mecenasem Jackiem Różyckim, przygotowaliśmy kolejne, bardziej szczegółowe zmiany, które obejmują m.in. dwukrotne podwyższenie stawek w 11 kluczowych kategoriach.

Mam nadzieję, że te korekty będą zauważalne i stanowią wstęp do głębszej reformy systemu na poziomie ustawowym w przyszłym roku.

Kolejnym wyzwaniem jest kompleksowa reforma systemu nieodpłatnej pomocy prawnej. Wspólnie z Ministerstwem chcemy przeprowadzić gruntowne zmiany, obejmujące nowe zasady organizacji punktów pomocy, katalog usługodawców oraz kanały dostępu do usług. Działania te mają na celu podniesienie jakości pomocy prawnej, lepsze wykorzystanie środków publicznych i większą dostępność dla obywateli.

Nie umyka naszej uwadze również potrzeba poprawy w obszarach związanych z aplikacją radcowską i egzaminami zawodowymi. Pracujemy nad rozwiązaniami, które umożliwią dostosowanie wysokości opłat do rzeczywistych kosztów kształcenia. Podejmujemy także działania w zakresie regulacji konkurencji na rynku usług prawniczych, szczególnie w kontekście nieuczciwej działalności osób bez odpowiednich kwalifikacji.

Nie zapominamy o innowacjach i informatyzacji wymiaru sprawiedliwości. Pracujemy nad wdrożeniem bezpośredniej korespondencji elektronicznej między radcami prawnymi, adwokatami a sądami, co pozwoli ograniczyć biurokrację i usprawnić procesy sądowe. Ostatnim, ale niezwykle istotnym elementem naszych działań jest plan wprowadzenia instytucji „radcy prawnego pierwszej godziny” w celu zapewnienia każdej zatrzymanej osobie natychmiastowego dostępu do pomocy prawnej. To ambitne przedsięwzięcie, którego realizacja wymaga znacznych nakładów finansowych, ale które wzmocni fundamenty państwa prawa i dostęp obywateli do sprawiedliwości.

Pragnę podkreślić, jak ogromne znaczenie mają Państwa działania na rzecz edukacji prawnej i obywatelskiej. Inicjatywy takie jak Tour de Konstytucja, działania w szkołach i współpraca z organizacjami społecznymi przyczyniają się do budowy świadomego społeczeństwa, które rozumie wartość rządów prawa i demokracji.

Raz jeszcze dziękuję za zaproszenie i możliwość podzielenia się tymi refleksjami. Życzę Państwu owocnych obrad, które przysłużą się zarówno samorządowi, jak i całemu społeczeństwu.